

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1943. április 19.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 88. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levélcím: Zombor, p. t. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

A Kormányzó Ur a Führer meghívására látogatást tett a vezéri főhadiszálláson

Berlin: Magyarország kormányzója és Hitler vezér azon szilárd elhatározásuknak adtak kifejezést, hogy a bolsevizmus és angolszász szövetségesei elleni harcot folytatják a végső győzelemig

Csak helyi jellegű küzdelmek folytak ugy keleten mint Tunéziában

Súlyos árat fizetnek az angolszászok a polgári lakosság elleni terrortámadásokért - Japán felkészült az amerikai szárazföld bombázására

Jelentős változások a német diplomáciai karban, új korporációs miniszter és párttitkár Olaszországban

Az elmúlt 48 óra híreiből az átlátható meg, hogy a hadszínterben a légitvekenységtől eltekintve átmeneti harci szünet állott be és csak kisebb egységek fejtik ki helyi jelentőségű tevékenységüket, annál élénkebb azonban a diplomácia.

A vezéri főhadiszállás

hétfői hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon Novoroszijzsktól délre tovább tart az élénk harcitevékenység. A német légierők súlyos támadásokat intéztek a Fekete tenger partján fekvő ellenséges állások és utánpótlási vonalak ellen. A keleti arcvonal néhány szakaszán indított helyijelentőségű támadásokat visszaverték a német erők.

Tunéziában általában nyugodtan telt el a nap. A német légierők ismételen eredményesen támadták Algir kikötőjét és környékét.

A német parbiztosító hajók éjszakai útközvetet vívtak a holland partok előtt angol tengeri erőkkel és egy ellenséges tüzérségi gyorsnaszádot elstüllyesztettek, 3 másikat pedig megrongáltak. Egy német jármű nem tért vissza.

Az olasz főhadiszállás hétfői jelentésében közölte, hogy Tunéziában fokozódik a harcitevékenység. Előretolt ellenséges erők áttörő kísérletet visszaverték a tengelycsapatok. Légiharcokban 13 repülőgépet veszített az ellenség. A tengely repülőgépei eredményesen támadták az ellenség gépesített oszlopait és több páncélos pusztítottak el. Négymotáros amerikai bombázók Palermo, Ragusa, Porto Torres és Spezia ellen intéztek támadást. Palermóban jelentős károk keletkeztek, 38 polgári személy életét veszítette, míg 99 megsebesült. A légvédelem 5 ellenséges gépet lőtt le. 5 olasz gép nem tért vissza.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint német-olasz tengeri erők az elmúlt éjszaka kifutottak a Fekete

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Öfömméltósága Hitler Adolfnak, a Németbirodalom vezérének és kancellárjának meghívására meglátogatta a kancellárt vezéri főhadiszállásán és onnan vasárnap reggel érkezett vissza Budapestre.

Német részről is hivatalos közleményt adtak ki Kormányzó Urunk látogatásáról. A vezéri főhadiszállás hivatalos jelentése szerint a Kormányzó Ur két napi látogatásra április 16-án érkezett meg a vezéri főhadiszállásra. A Führer és a Kormányzó Ur tanácskozással alkalmával megvitaták az általános politikai helyzetet és a közös ellenség elleni vívott harcot. A Führer és a Kormányzó Ur megbeszéléseit a német-magyar barátság és a bajtársiasság szelleme hatotta át. A Kormányzó Ur és a Führer annak a szilárd elhatározásának adott kifejezést, hogy a bolsevizmus és angolszász szövetségesei elleni harcot állhatatosan a végső győzelemig folytatják. A magyar nép, amely egyizben már tapasztalta a bolsevizmus rémségeit a népeinket fenyegető veszedelem ellen annak kiküszöböléséig fog harcolni és minden erejét latba veti a cél érdekében, amely Európa megszabadítása a veszedelemtől és a magyar nemzet életének biztosítása.

tengerre, hogy megzavarják a Saov-jet parti forgalmát. A német hajók ágyú pusztító hatással tüzeltek a szovjet kirakodó kikötőkre. Az ellenség nem tudta megakadályozni az eredményes támadást. Novoroszijzsk vidékén nagy német légikötélekek eredményesen bombázták a szovjet jól kiépített állásait.

Vasárnap több politikai beszéd hangzott el.

Göbbels dr

birodalmi propaganda miniszter beszédében hangoztatta, hogy a tengelyhatalmak a győzelem minden zálogát a kezükben tartják. A német nép jól tudja, mi forog kockán és erkölcsi ellenálló ereje kibír minden tehertételt.

Curtin ausztráliai miniszterelnök arra figyelmeztette az ausztráliaiakat, hogy reális szemmel kell a jövőbe nézni. Ausztrália tartalékait már jó részt a kimerülésig igénybevette. Elismerte, hogy a Milne öböl vidékén a japánok értékes szövetséges hajókat pusztítottak el. Követelte, hogy a szövetségesek több repülőgépet küldjenek Ausztráliának és fokozzák a katonai segítséget.

De Valera ír miniszterelnök azt hangoztatta, hogy a háború fizikai

veszélyt jelent Irországra nézve is. Minden irnek örködni kell Irország függetlensége felett. Angliának el kell ismernie Irország függetlenségét és tiszteltetben kell tartania az ir szábadiságot és függetlenségét.

A kínai törvényhozó bizottság elnöke nyilatkozatában közölte, hogy Kína minden ember és anyagtartalékát rendelkezésére bocsátja Japánnak Nagyzsia kiépítése érdekében. Japánnak, Kínának és Mandzsukuo-nak erős tengelyt kell alkotni, amely biztosítja az új rendet.

Szuzuki japán vezérezredes a japán ifjuság vezetője Hitler születésnapja alkalmából rádió beszédet intézett a német ifjusághoz. Kijelentette, hogy Hitler születésnapján a japán ifjuság 15 milliós tábora együtt ünnepel a német ifjusággal. Beszéde végén ígéretet tett, hogy Japán a megértés és együttműködés szellemében minden erejét latbaveti annak az új világrendnek a kiépítése érdekében, amelyért a háromhatalmi egyezmény államai küzdenek.

Hansson svéd miniszterelnök ki-

jelentette, hogy a nemzeti összefogás kormánya teljesen egységes ugy a kül-, mint a belpolitika tekintetében és a kormány minden tagja együttesen viseli a felelősséget ezért a politikáért. Meggyőződése, hogy a svéd bel- és külpolitika teljesen összhangban van a közvélemény akaratával. Vannak akik ellenzik ezt a politikát de ezek csak jelentéktelen kisebbséget képviselnek.

Jordána

gróf spanyol külügyminiszter barcelonai beszédében többek között azt jelentette ki, hogy Spanyolország elkötelezett szándéka, hogy tőle telhetően előmozdítsa a békét s egyuttal utalt hazájának arra a kívánságára, hogy a Szentszék a béke kialakításában a szociális igazságosság érvényre juttatásával szerepet kapjon. Angolszász részről, mint a Stefani iroda jelenti, félreértették Jordana gróf kijelentéseit és ugy Davis, az amerikai haditájtájékoztató hivatal főnöke, mint Hull külügyminiszter a maguk módján magyarázzák. Az olasz hiroda hangsúlyozza, hogy ostobaság azt feltételezni, mintha Jordana gróf szavai békeközvetítésre irányultak volna. Bastianini külügyi államtitkár világosan kifejtette, hogy a tengelyhatalmak a végső győzelemig harcolnak és nem hajlandók kompromisszumos békekötésre. Német részről ugyancsak nyomatékosan hangsúlyozták, Németország és szövetségeseinek harci elszántságát és képtelenségük minősítették az angolszász magyarázatokat.

Végül megjegyezzük, hogy a Wilhelmstrassen arra a kérdésre, hogy várható-e további államfő látogatások a vezéri főhadiszálláson, nem adtak választ.

Tunéziában az ellenség valamennyi támadását visszaverték a tengely csapatok

Berlin, április 19.

Az Interfax jelenti a tunézai arcvonalról, hogy az angolszászok hiábavaló áttörési kísérleteit újabb kisebb ellenséges erők zavaró támadásai váltották fel. Míg az ellenség támadásai meghusultak, addig a német-olasz állások jelentősen megszilárdultak.

A tengelycsapatok most használják ki azokat az előnyöket, amelyeket

Arnim és Rommel csapatainak egyesülése tesz lehetővé.

Az egyesülés folytán a német-olasz csapatok harci ereje annyira megnövekedett, hogy könnyedén verték vissza az ellenség valamennyi támadását. Beja és Medjez el Bab vidékén meg-

hiusultak az ellenség támadó kísérletei.

A tengely zuhanóbombázó kötelékei meglepetésszerű támadásokkal már készletlen állásokban szétverték az ellenség támadásra készülő csapatait és ezzel csirájában fojtották el a támadásokat.

A tengelycsapatok április elseje óta 200 angol és amerikai páncélost semmisítettek meg.

Az angolok kezdték a kiméretlen légi-háborút a polgári lakosság ellen

Német válasz az angol elferdítésekre

Berlin, április 19.

Angol részről bizonyító anyagot adtak át a Basler Nachrichten tudósítójának s ennek az anyagnak azt a célt kellene szolgálnia, hogy mentesítse Angliát a polgári lakosság elleni légitámadások felelőssége alól. Az elferdítő állításokra a Német Távirati Iroda megállapítja, hogy

a polgári lakosság elleni légi-háborút Anglia kezdte meg már 1939-ben

a Sylt-sziget békés földműves lakossága elleni támadással. Ezt a támadást rövidesen megismételték, majd 1940 áprilisában megkezdték a nyílt támadásokat katonai szempontból jelentéktelen, védtelen német vidéki városok ellen.

Németország csak 1941 július 19-én kezdte meg megtorló támadásait

a Berlin ellen végrehajtott nyolcadik angol terrortámadás után. Ezeket a tényeket nem lehet sem letagadni, sem elferdíteni és jó ha a világ közvéleménye emlékeztetése véli.

Az angolok most négy évvel terrortámadásaik megkezdése után azzal igyekeznek indokolni minden nemzetközi joggal ellenkező eljárásukat, hogy a németek Varsót bombázták először. A Német Távirati Iroda megjegyzi ezzel kapcsolatban, hogy Varsó annak idején a lengyel csapatok gyülekező helye volt és ezek a csapatok minden felszólítás ellenére sem akartak eleget tenni a német törekvésnek, hogy Varsót mentésük meg a háború borzalmaitól.

A Német Távirati Iroda megjegyzi, hogy a felelősség kérdése alól az angolszászok nem találhatnak kibuvót.

Tengeri és légitámadás a Földközi-tengeren

Róma, április 19.

A Stefani iroda jelenti, hogy az olasz légi-erők kötelékei az utóbbi 48 órában igen élénk tevékenységet fejtettek ki a Szicíliai-csatorna vidékén és légi harcokban 2 ellenséges repülőgépet lelőttek, egyet pedig megrongáltak.

Két olasz torpedónaszád, amelyek egy Tunézia felé tartó karaván védelmét látták el, el-

keseredett harcot vívtak két Jervis osztályba tartozó angol rombolóval. Az egyik rombolót elsüllyesztették, a másik pedig súlyos rongálásokkal vonult vissza Málta szigetére. Egy olasz torpedónaszád szintén elsüllyedt, a másik azonban, noha megrongálódott, elérte támaszpontját. A hajókaraván veszteség nélkül érkezett meg Tuniszba.

A Duce új korporációs minisztert és új párttitkárt nevezett ki

Róma, április 19.

A Stefani iroda jelenti, hogy Carlo di Engo olasz korporációs miniszter hosszú betegségére való hivatkozással lemondott. Helyébe a Duce Publío Cianetti eddigi államtitkárt nevezte ki korporációs miniszternek.

A Stefani iroda jelenti: A fasiszta párt igazgatósága a Duce elnökleve alatt összeült. A tanácskozás folyamán a Duce közölte, hogy Carlo Scorza pártállamtitkárt nevezte ki Vidussoni helyébe a párt titkárává, Vidussonit pedig a mi-

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ; TELEFON: 328

PENTEK - KEDD

Boldogság a vége

Főszerepben:

BORDY BELLA. PERÉNYI LÁSZLÓ.
SOMLAY ARTHUR. BERKY LILI

POTMŰSOR: magyar és olasz hirodó

niszterelnökségre rendelte be, ahol a hadigondozás intézése lesz a feladata.

A Neue Zürcher Zeitung római jelentése szerint a fasiszta párt titkárságában beállott személyes változás nem annyira a szokásos örsérváltással függ össze, hanem azokkal az intézkedésekkel hozható összefüggésbe, amelyek a fejelem megőrzését mutatják.

A LENGYEL METROPOLITA FELHÍVTA A LENGYELEKET A BOLSEVIZMUS ELLENI HARCRA

Krakkó, április 19.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Dionizios metropolita, a lengyel főkormányzósági görögkeleti egyház feje, pásztorlevelet intézett híveivel és felszólította őket, hogy minden erejükkel támogassák Németország harcát a bolsevizmus ellen. A metropolita rámutatott arra, hogy a bolsevizmus a Szovjetunióban két évtizedes rémuralma alatt véresen irtotta ki a vallást és a családot. Uralmuk a sátán uralma. Európa népei együttesen keltek harcra a bolsevizmus ellen és soraikban lengyel testvérek is küzdenek. Felhívta a lengyeleket, hogy teljes szellemi és anyagi erejükkel küzdjenek a bolsevizmus ellen és erősítsék a Szovjet elleni arcvonalat, mert ha a gonosz győz, vége minden jólétnek és családi életnek.

A TENGYEL TENGERALATTJÁRÓI A MO. CAMBIQUE CSATORNÁBAN ELSÜLLYESTETEK 3 ANGOLSZÁSZ HAJÓT

Róma, április 19.

A Stefani iroda jelenti, hogy a tengelyhatalmak tengeralattjárói eredményes támadást hajtottak végre a keletafrikai Mocambique csatornában egy angolszász hajókaraván ellen. A tengeralattjárók 3 ellenséges szállítóhajót elsüllyesztettek, egyet pedig megrongáltak.

FRANCO VISSZAÉRKEZETT MADRIDBA

Madrid, április 19.

Franco tábornok Zamorából jövet visszaérkezett Madridba.

OLASZORSZÁG MEGADÓZTATJA A HÁBORUS NYERESÉGEKET

Róma, április 19.

Az olasz kamara pénzügyi bizottsága elfogadta a pénzügyi költségvetést. A pénzügyminiszter expozéjában azt hangoztatta, hogy a háború költségeit a kormány elsősorban a rendkívüli háborus nyereségek lefölözéséből kívánja fedezni.

MENNYI HADERŐT TART PORTUGÁLIA A KANÁRI ÉS ZÖLDFOKI SZIGETEKEN?

Lisszabon, április 19.

A portugál hivatalos lap mostani közleményéből kitűnik, milyen haderőt tart Portugália atlantióceáni gyarmatain, a Kanári és Zöldfoki szigeteken. A közlemény szerint ezeken a szigeteken 11 gyalogsági zászlóalj, 8 tüzérségi és két repülőegység és 10 légvédelmi üteg egység tartózkodik.

TOROK REPULÓKET KÉPEZNEK KI

Ankara, április 19.

Az ankarai katonai bizottság megállapodása értelmében péntek este több török repülőtest utazott, hogy ott továbbképző tanfolyamon vegyen részt. Nemsokára további harminc török repülőtest utazik hasonló célból.

Német sikerek az Ilmen tó vidékén

Berlin, április 19.

Az Interini. jelenti, hogy a keleti arcvonalon a kubáni hídfő déli részén az ellenség nagy erővel végrehajtott múlt heti támadásai nem csak hogy nem vezettek a német állások áttörésére, hanem még annyira sem voltak eredményesek, hogy az ellenség megjavíthatta volna állásait.

A napokon át vezetett elkeseredett tömegrohamok után az ellenség a tegnapi napon már csak századnyi erőket dobott harcba. Ezek támadásait könnyedén visszaverték a német erők. Novoroszijzsktól délre megélenkült a harcitévékenység.

A német légi erők minden arcvonalon hatáson avatkoztak be a küzdelmekbe és rendkívül súlyos csapásokat mértek az ellenség csapatösszevonásai, készenléti állásai, vasutvonalai és utánpótlási vonalai ellen.

Légi harcokban a Kaukázus területén 39, az

egész keleti arcvonalon pedig 51 szovjet gépet lőttek le.

A középső és északi szakaszon felderítő és rohamvállalkozások voltak. Az Ilmen tónál és Volchov vidékén a német páncélosok és rohamosztatok

betörték az ellenség állásaiba

és megjavították a német állásokat. A leningrádi szakaszon a német messzehordó tüzérség vízszatérésre kényszerített egy szovjet páncélvonatot, amelyet sok találat ért. A nehéz tüzérség eredményesen bombázta Leningrád nagy gépkocsigyárát és egyik hajógyárát.

Nagy készülődés a szovjetfronton

A Nemzetközi Sajtó Tudósító a keleti frontról a következő érdekes összefoglalást közli:

— A keleti arcvonal déli szakaszán néhány nap óta csaknem nyári időjárás uralkodik, husz-fokos meleggel, de az északi és középső szakaszon is a hőmérő már 10 fokig emelkedett. A sáros időszak tehát rövidesen megszűnik. Ezzel esetleg a hadművelési szünet is véget ér, bár mindenesetre ez nem csupán az időjárástól, hanem a hadviselő felek elhatározásától is függ.

Német részről minden eshetőségre felkészül

tek. Az összes alakulatokat, amelyek a téli csatákban résztvettek, teljes létszámra kiképezítették.

Ezenkívül új kötelek érkeztek az arcvonalra. Nagy tartalékokat gyűjtöttek össze a különböző készenléti állásokban és nagymennyiségű hadianyagot halmoztak fel. Ehhez járul még,

hogy a téli hadjárat befejezése után elfoglalt új német állások egyaránt kedvezőek támadó és védekező célokra. A német hadvezetőség tehát teljesen szabadon dönthet a jövő hadműveleteiről. Természetesen csak

a jövő mutatja majd meg, hogy ez a döntés milyen lesz.

Ami az ellenséget illeti, még nem lehet szándékait látni, de az az általános benyomás, hogy a borzalmas téli veszteségek után takarékoskodni kezd erejével. Ennek a megállapításnak nem mond ellent, hogy az elmúlt héten erősebb támadásokat intéztek a kubáni hídfőállás ellen, mert a Szovjet kénytelen arra törekedni, hogy ezt a veszélyes német támaszpontot a Kaukázus nyugati szárnyán kiküszöbölje, még mielőtt a németek a sáros időszak befejezésével teljes hadművelési szabadságukat visszanyerik.

Súlyos angol-amerikai repülőgépvészteségek nyugaton

Berlin, április 19.

Amerikai bombázó kötelékek, mint a Német Távirati Iroda jelenti, bombatámadást intéztek Bréma városa ellen. A vadászgépek és a tüzérségi elhárítás az ellenséges kötelékek egy részét még céljuk elérése előtt visszatérésre kényszerítette és a támadók közül 20 gépet lőtt.

Az ellenség az elmúlt napokban 123 repülőgépet veszített el. Ezek jórészt négymotoros repülőgépek voltak. Az ellenség ezekkel a gépekkel 1000 hosszú éveken át kiképzett pilótáját is elvesztette.

A megszállt nyugati területek felett a légi erők 5 ellenséges repülőgépet lőttek le, míg további 5 gépet a hajógyuk semmisítették meg.

CRIPPS:

A tengely katonai ereje nem tört meg, lelkiereje érintetlen

Amsterdam, április 19.

Cripps angol repülőgépgyártási miniszter vasárnapi beszédében foglalkozott a háborús helyzettel és felszólította az angolokat, hogy

reálisan ítéljék meg a helyzetet. Figyelmeztette őket arra, hogy a tengely katonai ereje nem tört meg és lelkiereje is érintetlen.

A japán repülő az amerikai szárazföld elleni támadásra készülnek

Tokió, április 19.

(Német TI) Tozso tábornok, aki a hadügyminisztériumban van beosztva, kijelentette, hogy a japán légi haderő az amerikai anyaország elleni támadásra fegyverkezik fel. Így egyes amerikai polgároknak az illuziói szétfoszlanak majd, ha a japán repülő bombákat felhőkarcóikra dobják. Az amerikaiak még nem ismerik igazán a háborút és még mindig a Csendes-óceán déli része urainak tekintik magukat. (MTI)

Horvátországban kivégeztek 10 kommunista tuszt

Horvátországi hírek

Zágráb, április 19.

A Zágrábtól 15 kilométernyire fekvő Szabodor városkához tartozó Szveti Martin állomásfőnökét, Mijó Pávint, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Miután a tettes nem került elő,

a horvát hatóságok 10 kommunista tuszt kivégeztek.

A napokban befejezték a zágrábi közúti Szavahid építését, amelyet a napokban átadnak a forgalomnak.

Hivatalosan közölték, hogy Zágrábban 21 római katolikus szerzetesrend fejt ki működést. Ezek közül 13 női szerzetesrend. A szerzetesek száma 2000.

WEISZACKER BÁRÓ LETT A Vatikáni NÉMET NAGYKÖVET

Berlin, április 19.

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A Führer Ribbentrop birodalmi külügyminiszter előterjesztésére a birodalom politikai külügyi szolgálatában a következőket nevezték ki:

Weiszacker báró külügyi hivatali államtitkár a német birodalom vatikáni nagykövetségévé nevezte ki. Bergen eddigi vatikáni nagykövét nyugállományba vonult.

Külügyi hivatali államtitkárra a Führer dr. Steengracht Adolf I. osztályu követet nevezte ki.

Dieckhoff Hans Heinrich külügyi hivatali nagykövét, Németország utolsó nagykövete Washingtonban, a háború kitörése előtt madridi nagykövét lett. Woermann Ernst dr. államtitkár, a külügyi hivatal politikai osztályának vezetőjét nankingi német nagykövetté nevezték ki.

Heincke Andor I. osztályu követet a madridi nagykövetségről a Führer államtitkárra nevezte ki és a birodalmi külügyminiszter a külügyi hivatal politikai osztályának vezetőjévé rendelte ki.

Dr. Gaus Frigyes államtitkár, a jogi osztály vezetőjét a külügyi hivatal különleges beosztásu nagykövetségévé nevezték ki.

A birodalmi miniszter kabinetjében a következő kinevezések történtek:

Hewel Walter I. osztályu követ a Führer mellett meghatalmazott nagykövét Rintelen Emil I. osztályu követ nagykövét és Sonnleithner Ferenc előadó követségi tanácsos I. osztályu követ lett. (MTI)

WILSON TÁBORNOK ANKARAI TÁRGYALÁSAI

Isztanbul, április 19.

(TP) Ankarai jelentés szerint Maitland Wilson tábornok, a közelkeleti angol főparancsnok, aki jelenleg Ankarában időzik, meglátogatta Fewzi Csakmak marsallt, a török vezérkari főnököt, Ojenduez tábornokot, a vezérkari főnök helyettesét, valamint a török nemzetvédelmi és külügyminisztert. Csakmak marsall Wilson tiszteletére tegnap az ankarai Palota-szállóban ebédet adott. Szaradzsoğlu miniszterelnök tegnap Isztanbulból Ankarába utazott, mert Wilson tábornokkal szintén találkozója lesz.

Takarékoskodj!

Mikor tud az ember legjobban dolgozni?

A német munkaléktani intézet érdekes megállapításai az emberi teljesítőképesség ritmusáról

Az ember munkateljesítményének mértéke bizonyos időegysége alatt elvégzett munka. A teljesítmény nagyságát két tényező határozza meg: az egyik bizonyos külső, leginkább technikai természetű előfeltételekben áll, a másik meg határozott emberi tulajdonságokból és képességekből tevődik össze. Az utóbbiak közé tartozik mindenekelőtt a teljesítőképesség, az a legnagyobb teljesítmény, melynek kifejtésére a szervezet a végsőkig fokozott erőfeszítés elméleti esetében egyáltalán nem képes, másodsorban pedig a teljesítőkészség, azaz az a tényező, mely megmondja, hogy adott esetben a teljesítőképesség milyen mértékben kerül kihasználásra.

A teljesítőkészséget egyrészt a szervezet testi és szellemi reakcióképessége, másrészt a tudatélet területén az erőfeszítési akarat határozza meg.

A munkaléktannak egyik legfontosabb felismerése az a tétel, hogy a munkaütem és munkaintenzitás fokozása nem jelenti szükségszerűleg egyúttal a teljesítmény fokozását is, mert a túlfeszített munkáim és munkatartam feltétlenül a szervezet kimerüléséhez és károsodásához vezet.

Ahhoz, hogy az ember munkakészségének erőteljes kihasználásába belelendüljön, bizonyos időre van szükség és éppen ilyen nélkülözhetetlenek a munkafolyamatba szabályos időközökben beiktatott erőgyűjtő pihenők is. Mindez természetesen már régóta ismert tapasztalati igazság, az észszerű munkabeosztás részletkérdéseire azonban először a dortmundi munkaléktani intézet kutatásai derítették fényt.

Erdekes tény

ahogy az ember teljesítőképessége a hét különböző napjain és a nap különböző óráiban koránt sem mindig egyenlő. Ha a legnagyobb teljesítményt száz százaléknak vesszük, a teljesítmény görbéje a munkahét végére átlagban 87 százalékra csökken. Vasárnap a görbe 89 százalékra, hétfőn 91, kedden 97 százalékra emelkedik és csak szerdán éri el száz százalékkal a legkedvezőbb határfokot Csütörtökön és pénteken az energia felhasználás 88 százalékkal ismét a legnagyobb teljesítmény alatt marad. Hasonló hullámvonalat mutat a napi teljesítmény görbéje is. Kora reggel a teljesítőképesség még csekély, azonban gyorsan emelkedik, hogy délutánban ismét többé-kevésbé csökkenjen. Délután a görbe ismét emelkedni kezd a délelőtti csúcspontot azonban már nem éri el.

A munka és pihenési idő helyes arányának megállapítására különösen az emberi szíven végzett tanulmányok alkalmasak. A dortmundi intézet egyik munkatársa, Atzel professzor ezen az uton arra az eredményre jutott, hogy a futószalag mellett végzett testi munkánál

a pihenési időnek az egész munkaidő 12 százalékát kell kitennie.

Ez azonban még mindig csak a rövid pihenőkre vonatkozik, melyeket még hosszabb üzemzűnetekkel, mint például reggeli és ebédszünetekkel kell kiegészíteni.

Azt a kérdést, hogy vajon az izgatószerkek, úgy mint a koffein, kola, nikotin vagy különböző gyógyszerek is használt kémiai anyagok alkalmasak-e a munkaképesség növelésére, Lehmann professzor vette vizsgálat alá. Ha csak bizonyos munkának végkimerülésig való végzéséről van szó, ezekkel a szerekekkel — bár sok esetben csak mennyiségi szempontból — számottevő teljesítménynövelést lehet elérni a vérkeringés és anyagcsere egyidejű vizsgálata azonban azzal a tanulsággal járt, hogy hosszabb ideig tartó vagy erősebb adagolás a munka értő tartalmát nagy mértékben igénybe veszi és így végeredményben hosszan tartó kimerülést okoz.

Az izgatószerkek nem a teljesítőképességet, hanem csak a teljesítőkészséget fokozzák.

Ezzel szemben

azonban vannak módok és eszközök, melyekkel a

teljesítőképesség valódi emelését is elérni lehet.

Ezek közé tartozik például bizonyos körülmények között a foszforsav-, lecitin- és szőlőcukor-adagolás — az utóbbi különösen B vitaminnal kiegészítve, — de sok esetben az ultravioleta sugárzás is nagyon hatásos.

Benning professzornak az emberi test savgyókháztartásának mesterséges megváltoztatásával is sikerült a valódi teljesítőképességet fokoznia. Ez az eljárás abból indul ki, hogy nagyobb megerőltetések nyomában a szervezetben savak képződnek — közülük a tejsav a legfontosabb — a savgyókháztartást tehát az alkalikus anyagok irányába kell eltolni. Ez a szén-savas nátrium és kálium, valamint citromsavas nátron beadásával történhet. A hatás két nap múlva jelentkezik, azonban nem tart sokáig, mert a régi egyensúly helyreállítására törekvő test hamarosan gondoskodik a mesterséges beavatkozás ellensúlyozásáról. Az adagok nagyságát természetesen orvosnak kell megállapítania, mivel az a mennyiség, melyet a szervezet

Honvédeink életéből:

Kitartottak mindhalálig

(Honvéd haditudósító osztály).

Január 16-a volt, egyike a leghidegebb téli napoknak. Egyik hadosztályunk erősen megfagyatott zászlóaljai a kegyetlen hidegben, két méter magas hóban verték vissza kemény kezűségükkel a bolsevista gyalogság dühös rohamait. Vonalaink ellen végelethatatlan tömegben ömlött a szovjet gyalogság egyik hulláma a másik után és meg-megtorpanva, de új erőszínt kapva, ismét csak előretört lépésről lépésre. Előttük a szovjet páncélosok törték az utat és ha egy-egy páncélos megsemmisült, új lépett helyébe. A gyalogság mögött a bolsevista könnyű és közepes tüzérség, terepjáró „Sztalinecek” által vontatott Sztalin-orgonák és különböző öblü aknavetők verték vonalainkat.

Hullott a tüzeső

a magyar csapatokra, egymásután gördültek előre a rohamozó bolsevista hullámok, de a honvédek csak lépésről-lépésre vonultak vissza, minden métert irtózatossal véradózzal fizetve meg a vörösökkel. Az ellenségnek átengedett teret a bolsevisták ezreinek holttesteit borították, némely helyen valóságos halmokká torlóda.

A Donra támaszkodó dombokat védő zászlóalj parancsnoka, Felcsiky Gábor őrnagy, tudta, hogy a visszavonuló magyar csapatok biztonsága, új védőállásban való zavartalan elhelyezkedése az ő kötelességének hősiességétől és kitartásától függ. Hiszen arra törték a szovjeterők, hogy a parancs értelmében elvonuló magyar csapatokat bekerítsék és megsemmisítsék.

És tudta ezt a zászlóalj mindegyik honvéde is.

akik a háromnapos, kegyetlen hidegben, hóvihárban, éltlen-szomjan harcoltak

és a peremvonalon utolsó lehetőségig készek voltak védeni állásukat.

A tiszték és tiszthelyettesek túlnyomórészt már elesetek, vagy sebesülten kerültek hátra. A zászlóalj legénységéből is csak mintegy másfél századra való hős maradt még életben a háromnapos öldöklő harc után. Ezek is egymásután fogytak el. A zászlóaljparancsnok azonban nem hátrált egyetlen lépést sem.

Január 16-án délután a többszörös túlerővel támadó és sok harcokcsitól támogatott vörösöknek kénytelenek voltunk átengedni a községet, mert a völgyön és a szomszéd falu felől benyomuló bolsevisták bekerítéssel fenyegették visszavonuló gyalogságunkat. Ezért tehát a köz-

Van lakása?

Szüksége van cselédre, szobalányra, kifizetőre, alkalmazottra?

ELADJA

használt bútórait, könyveit, értéktárgyait?

ELVESZTETT

valamit, vagy olesón akar földet, házat, üzlethelységet bérelni, vásárolni?

Hirdessen a DÉLVIDÉKBEN

Minden hirdetése eredményes naponta
20.000 ember olvassa

el tud viselni, egyének szerint erősen ingadozik. A hatást fokozza a megfelelő étkezés: a húst, kenyeret és a szokásos téstáraműeket az étrendből teljesen ki kell küszöbölni és tejjel, bizonyos főzelékkel, főképpen pedig nagy mennyiségű szójaliszttal helyettesíteni. (MN)

ségtől délre vonuló magaslatokra húzódtunk vissza.

A zászlóalj

már nem tudott visszavonulni. A völgyön beözönlő vörös páncélosok és gyalogság teljesen bekerítették. Ekkor már a Don tulsó oldaláról is átjöttek a befagyott folyón a vörösök és erről az oldalról is támadásba lendültek. A körülrzés teljes volt.

Felcsik őrnagy kiadta honvédeknek végső parancsát: Az utolsó emberig kitartani! Itt kell, ezen a peremen feltartani a vörösöket, hogy csapataink új védőállásokat vehessenek fel. Visszavonulás nincs is, hiszen teljesen körülrzart az ellenség!

Ekkor már alkonyodott. A bolsevisták utolsó rohamra készültek, azt hitték, hogy könnyű győzelmük lesz... De másfél órai küzdelem után véres fővel voltak kénytelenek vissza vonulni.

Este megadásra szölitották fel honvédeinket.

A zászlóaljparancsnok a megadásra tüzzel válaszolt.

Most már csak talán száz embere maradt, de ezek inkább készen voltak parancsnokukkal együtt meghalni, mintsem, hogy élve kerüljenek a bolsevisták kezébe.

Egész éjjel roham roham után indult a dombtetőre s a maroknyi csapatot állandóan pokoli akna és ágyutüzzel árasztották el.

Hajnatra elcsendesült a dombtető. Felcsiky őrnagy és maroknyi csapata hősi küzdelem és kemény harcok után megtért őseinkhez.

Önfeláldozó hősiességével elérte, hogy a vissza vonuló hadosztály egy teljes éjszakát nyert és valamelyest kipihenve magát, új állásokban foghatta fel a bolsevisták újabb támadásait.

Gödény Zoltán hadp. őrmester.

BOSNYÁK JÓZSEF

könyvnyomdája
ZOMBÓR
Csalás Benő 2

izléses és modern
nyomatványokat
készít intányos áron

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

A Kormányzó Ur jelenléteben teleplezték Szolnokon vitéz Horthy István arcképét és emléktábláját

Szolnokról jelentik: Ünnepi díszit öltött Szolnok városa abból az alkalomból, hogy Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatósága a vármegyháza dísztermében teleplezte vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes arcképét, Boldizsár István festőművész alkotását. Az ünnepségen Horthy Miklós kormányzó is részt vett, tizenegy óra előtt pár perccel érkezett meg autóján, menyének, a kormányzóhelyettes özvegyének és fiának, ifjú Horthy Miklós rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek társaságában. Ugyancsak jelen voltak az ünnepségen Kállay Miklós miniszterelnök, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, vitéz Lukács Béla, Antal István, báró Bánffy Dániel miniszterek, Fáy István, Bárczay János, Báranyos Károly államtitkár, vitéz Bély Alajos altábornagy, vitéz Náray Antal, a rádió elnöke, gróf Teleky Mihály, volt földművelésügyi miniszter és sokan mások.

A vármegyháza dísztermében az első sorban foglalt helyet a Kormányzó, jobbján a kormányzóhelyettes özvegye, balján pedig ifjú Horthy Miklós. Vitéz báró Urbán Gáspár főispán lelkes beszédben üdvözlötte a Kormányzó Urat és családtagjait, majd Kele István Jászberényi prélatus magasszárnyalású ünnepi beszédet mondott. Beszéde alatt lehelt a lepel a kormányzóhelyettes ótetnagyságu

arcképéről, amely kék pilótaegyenruhában ábrázolja Horthy Istvánt. A terem közönsége felállt és néma, ünnepélyes csendben fordult a kép felé.

Alexander Imre alispán megörzésre átvette a képet, majd Urbán Gáspár főispán zárószavaival véget ért a vármegyházi ünnepség.

A vármegyházáról a Nosztra tárházhoz vonultak az ünnepség résztvevői. A kormányzóhelyettes harctérre való indulása előtt megtekintette a tárházakat. A Futura igazgatósága a magas látogatást megörökítette a tárház falában elhelyezett emléktáblával. A fehér márvány emléktábla, Erdey Dezső szobrászművész alkotása, profilban ábrázolja a kormányzóhelyestest. A Kormányzó Ur a Himnusz hangjai közben ellépett a levante díszszázad előtt, majd kíséretével együtt helyetfoglalt a díszemelvényen. Vitéz Darányi Béla vezérigazgató ünnepi beszédben idézte fel a kormányzóhelyettes látogatásának emlékét, majd a domborműről a Szózat hangjai közben lehullott a lepel. A dombormű felirata: »És mert ilyenek az apák és ilyenek a fiúk, ezért örök a magyar«.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter megkoszorúzta az emlékművet, majd a Himnusz hangjaival véget ért az ünnepség.

Még a háboru alatt meg kell kezdeni a bezdáni dunai hid felépítését

Deák Imre dr. országgyűlési képviselő népfürdők és sportuszoda felállítását sürgette Zombor város közgyűlésén

Közgazdasági szempontból is biztosítják a város fejlődését

Zombor város törvényhatósági bizottsága ezévi első rendes közgyűlését szombaton délután tartotta dr. Deák Leó főispán elnökletével. A polgármesteri jelentéshez, melyet korábban már ismertettünk, dr. Deák Imre országgyűlési képviselő szolt hozzá. Örömeinek adott kifejezést, hogy a polgármesteri jelentésből az intenzív munkát állapíthatja meg s a közgyűlés tárgyszorzata is azt mutatja, hogy elődeinkkel szemben akik Zombort egyszerűen hivatalnok városnak tekintették,

a város jelenlegi vezetősége oly problémák megoldását szorgalmazza, amelyek a város fejlődését közgazdasági szempontból is biztosítják.

A polgármesteri jelentés kapcsán Magassy Antal felsőházi tag a törvényhatósági bizottsági tagok nevében üdvözlötte dr. Deák Leót abból az alkalomból, hogy Ujvidék város főispánjává is kinevezték. Ezután dr. Kührner Béla tanácsnok ismertette a honvédelmi miniszter leiratát a város honvéddhadapród iskolai alapítvány tárgyában. A közgyűlés elhatározta, hogy az 1897-ben tett alapítványt megújítja és utasította a polgármestert, hogy a mindenkor szükséges összeget évről-évre a város háztartási költség előirányzatába állítsa be. A közgyűlés a város bemutatási jogát fenntartotta. Ezután dr. Érsek Ervin aljegyző előadásában elfogadta a községi kötelekbe való felvételért szedendő díjakról alkotott szabályrendelet módosítását. A tüzérlaktanya telkének megnagyobbítása tárgyában tett polgármesteri előterjesztést dr. Kührner Béla tanácsnok referálta. A szükséges terület megszerzése a földtulajdonosok túlzott igényei miatt 80.000 pengőnél többbe kerülne a városnak, ezért a közgyűlés úgy határozott, hogy a városrendezésről és építésügyről szóló törvény alapján a szükséges ingatlanokat kisajátítja és a kisajátítási jognak soronkívül való engedélyezését a honvédelmi minisztériumtól kéri. A területmegszerzés pénzügyi részének biztosítására a közgyűlés felhatalmazta a polgármestert, hogy 160 ezer pengő erejéig függő kölcsönt vehessen fel a helybeli pénzintézeteknél. A közgyűlés ez ügyben kimondta a sürgősséget. A város közgyűlése ezután csaknem 5 hold területnyi ingat-

lan átengedését határozta el a MÁV részére, hogy a területet föltöltve ott a MÁV sporttelepet létesíthessen. A város közgyűlése ezzel szemben azt kívánja a MÁV-tól, hogy a városi sporttelep feltöltéséhez 1000 vagon salakot bocsáson rendelkezésére. Ehhez a tárgyhöz dr. Rácics Simon biz. tag szolt hozzá. Ezután a közgyűlés az Orsz. Egészségvédelmi Szövetség által fenntartott Bölcsőde költségeihez 4000 pengő hozzájárulást szavazott meg a fűtésen és világításon kívül, azzal a kikötéssel azonban, hogy a bölcsőde épületében a napközi otthonnak is elhelyezést biztosítsanak. Elfogadta a közgyűlés a gőzfürdő bérletének 3 évre való meghosszabbítása iránt tett polgármesteri előterjesztést is.

Miképen kérjünk felvilágosítást a vatikánvárosi Hírközzvetítő Irodától?

XII. Pius pápa udvávalőleg a Vatikánvárosban hírközzvetítő irodát létesített, amely igyekszik felvilágosítást adni a hadifogoly vagy internált katonák hozzátartozóinak. Az irodával csak latinul vagy olaszul és géppel írott levélben lehet érintkezni. Leghelyesebb, ha a leveleket a szülők vagy az egyházi hatóságok írják. Legegyszerűbb a következő latinnyelvű szöveget kitölteni és elküldeni:

Profunda cum reverentia supplico pro informationibus secundum posse, de sequenti milite Hungaro, qui disparuit, sive captivus est.

1. Nomen militis quaesiti:
2. Locus natalis et annus:
3. Domicilium:
4. Nomen patris:
5. Locus ubi disparuit:
6. Ultima noticia unde proveniant:
7. Munus eius militare:

Profunda cum reverentia:
(Pontos cím és aláírás.)

Magyarul: Mély tisztelettel kérek értesítést, amennyiben lehetséges, az alább nevezett magyar honvédről, aki eltűnt, vagy hadifogoly. 1.

Ehhez a tárgyhöz dr. Deák Imre szolt hozzá, aki sürgette az egyes városrészekben létesítendő népfürdők felállítását valamint egy sportuszoda létesítését.

Ezután a közgyűlés a Deák Ferenc krt. 30/a. számú ház tulajdonjoga felének megszerzését határozta el. Dr. Deák Leó főispán közbenjárására a belügyminiszter intézkedett, hogy a MABT Zomborban bérpalotát építsen. A telket a város biztosítja s ezért vált szükségessé a Jakobszits féle ház megszerzése. A közgyűlés úgy határozott, hogy az ingatlan feléért 17 hold városi földet ad cserébe. A közgyűlés ezután megállapította az autótaxik viteldíját. A közgyűlés utolsó pontjaként felolvasták a Baross Szövetség zombori fiókjának indítványát a Bezdán-Kisközseg között építendő Dunai hid tárgyában.

A Baross Szövetség beadványa az érvek egész sorával bizonyítja, hogy a hidat nem Mohácsnál, hanem Bezdánnál kell felépíteni. Az indítványhoz dr. Vukovich Gerő orsz. képviselő majd dr. Würtz Mihály szolt hozzá. Mindketten hangsúlyozták az indítvány nagy horderejét és azt hogy a kérdést állandóan napirenden kell tartani és hogy legalább a hidépítés előmunkálatainak elvégzését kell kiharcolni. Dr. Deák Imre orsz. képviselő bejelentette, hogy B. B. vm. törvényhatóságához már egy év előtt hasonló indítványt nyújtott be. Dr. Scheib Károly tiszti főügyész kérte, hogy a társ törvényhatóságokat az indítvány támogatására kérjék fel. Végül dr. Kührner Béla v. tanácsnok szolt a kérdéshez, aki hangsúlyozta, hogy a kormányhoz intézendő feliratban

mindenekelőtt a hid szükségességét kell igazolni. Utalni kell arra, hogy a Dunántul északi részét Komáromnál két hid, Esztergonnál és Medvénel egy-egy hid köti össze a Duna balpartjával és hogy Doborgázhoz már el is szállították a medvei hid építésénél használt felszereléseket, hogy megkezdjék az új hidépítést. Ezzel szemben a Dunántul a Nagyalföldel Budapesttől délre mindössze két hid köti össze: a bajai és dunaföldvári. Hangsúlyozta, hogy nem szabad megelégedni az előmunkálatok elvégzésével, hanem ki kell küzdeni a hid építés mielőbbi tényleges megkezdését is, mert ha a háboru ellenére a medvei hiddat meg lehetett építeni, s ha a budapesti Árpád hid munkálatai is folynak, sőt Doborgáznál újabb hidépítés indul, akkor meg lehet találni a lehetőséget annak is, hogy a Bezdán-Kisközseg közötti hid építési munkálatai a háboru ellenére is megindulhassanak.

Ezután a közgyűlés egyhangulag elfogadta a polgármester javaslatát, amely szerint a közgyűlésen elhangzott értékes felszólalások anyagának felhasználásával feliratot intézzen a kormányhoz a bezdáni hid ügyében, az úgy támogatására felkéri a délvidéki képviselőket és felsőházi tagokat s végül megkeresik a társ törvényhatóságokat, hasonló állásfoglalás céljából. A közgyűlést este háromnegyed 7-kor zárta be dr. Deák Leó főispán.

A keresett katona neve. 2. Születési helye és éve. 3. Lakóhelye. 4. Atyja neve. 5. Az a hely, ahol eltűnt. 6. Az a hely, ahonnan az utolsó hír érkezett róla. 7. Katonai beosztása. Mély tisztelettel.

Ha a keresett katona legénységi állományú volt, akkor a hetedik rovatba: „miles gregarius”, ha altiszt: „succenturio”, ha tiszt: „centurio”, ha törzstiszt: „tribunus militum” kifejezést kell írni.

A pápa hírközzvetítő irodájának címe:
Ufficio informazioni
presso La Segreteria Di Stato Di
S. Santita
CITTA DEL VATICANO

HUSVÉTRA RECTA ÓRÁT VEGYEN
PARCSETICH Károly-nál
Órás — ékszerész — optikus
Nagy választék kristály, porcellán
és kerámia dísz tárgyakban
Baross tag Petőfi u. 6 Bízalom tag

S P O R T

Temerin elvérzett Zomborban

Erős és szép küzdelem után győzött a Sport

Zombori SE - Temerini TC 4:1 (2:1)

Nagyon szép tavaszi időben rekord számú közönség előtt játszotta le a mérkőzést a két csapat. Szabó játékező szipelére a csapatok így álltak fel:

ZSE: Zahorai — Szélinger, Ivánfi — Tordi, Pataki, Sebő — Leszmeiszter, Mészáros, Huber, Kovács, Rádi.

TTC: Kollár — Gombos, Horvát — Péter, Sváger, Surján — Nagy, Szigeti, Csongrádi, Nyeste, Sörös.

Temerin választ kapott, s így a ZSE kezdi meg a játékot, de az első támadást a temerini vezeték Csongrádi révén, aki nagyon jól fut le, azonban a kapu mellé küldi a labdát. A temerini támadásra a zomboriak szintén támadással felelnek, s Leszmeiszter szép beadása a kapu mögé száll. Mind a két csapat jól mozog, a temeriniak mintha gyorsabbak volnának a zomboriaknál. A tizedik percig változatos a játék, felváltva vezeték a csapatok a támadásokat, de a zombori csatársor, melyet Huber igen ügyesen és jól irányít, veszélyesebb, minden támadásuk lövéssel fejeződik be, amit a kitűnő Kollár tesz ártalmatlanná. Huber nagyon jól szökteti Rádit, kinek beadását Kovács Mészárosnak tolja ki szép lövést ad le, azonban a labda hajszályra a kapu fölé megy. Továbbra is a zombori csapat támad. Huber egy nagyon jó labdát fejel Mészáros elé, ki 4 méterről bomba lövést küld kapura, de a labda a kapufától pattan ki a mezőnyből. Nagy helyzet volt. Ismét Huber szökteti nagyon jól Rádit a 18 percben, kinek beadását Kovács fogja meg, s erős lövéssel megszerzi az első gólt. 1:0. A gólról a temeriniak erős támadással válaszolnak, s Csongrádi szép lövése áll meg a kapu fölé. Továbbra is a vendégcsapat marad támadásban, s Szélinger a veszélyes Sörösöt csak sarokra tudja szerelni. A sarokrugás jól sikerül, veszélyes helyzet alakul ki a 21 percben a zombori kapu előtt, Szélinger szabálytalanul löki fel Csongrádit, amire a játékvezető tizenegyest ítél meg.

amit Sörös védhetetlenül berug 1:1.

Az egyenlítés után a zomboriak kapcsolnak erősen rá, s előbb Leszmeiszter, majd Rádi vezetnek jó támadásokat. A 24 percben Gombos szabálytalanul szereli Rádit, a megítélt szabadrugást Rádi rugja nagyon, Huber fejeli a labdát, Kollár csak kiütéssel tud menteni, de ott van Leszmeiszter, ki megkaparintja a labdát és berugia a sport második gólját, 2:1. Továbbra is a zombori csapat támad, Rádi beadását Huber fejeli továbbítja Kovács elé, azonban Horváth ott van és megmenti a veszélyes helyzetet. A zombori csatársor nagyon jól játszik, állandó támadásban van, két sarokrugást ér el, de a vendégek védelme jól működik. A félidő sport támadással fejeződik be.

A kezdés után azonnal Rádi vezet igen veszélyes támadást, amit Gombos csak sarokra tud menteni. Mészáros hozza Huber jó helyzetbe, aki nagyon szép lövést küld kapura, amit Kollár véd szintén nagyon szépen. Leszmeisztert szökteti jól Hubert, ki sarokrugást erőszakol ki. A sarokrugást

Huber Kovács elé fejeli, aki közvetlen közelről kapásból a kapus kezébe lövi a labdát. Tiszta gól helyzet volt. A 4 percben Sebő hosszú labdát ad előre,

a reménytelennek látszó labdára Kovács fut és el is éri, megszökik a temerini védelem elől és berugia a harmadik gólt. 3:1.

Ez a gól Kovácsnak nagyon szép egyéni teljesítménye volt, s bizonyíték arra, hogy minden labdára rá kell menni. A gól után erős zombori fölény alakul ki, egyik támadást a másik után vezeték, s előbb Kovács s utána Mészáros adnak le szép lövéseket, de Kollár nagyon jól védi kapuját. A zomboriak fedezetsora jól dolgozik, azonban nem követi kellően a csatársort a támadásba. Huber ismét nagyon szép labdát ad Leszmeiszter elé, ki azonban mellé lö. A 16 percben a vendégek Sörös révén veszélyes támadásba indulnak, nagy kavargás támad a zombori kapu előtt, több játékos is fekszik a földön s a labda Pataki kezére pattan. A megítélt tizenegyest Csongrádi rugja,

de erős lövése a felső kapufától kipattan.

A 16 percben szabadrugás Temerin ellen, amit Huber fog meg fejlel, hátra adja a szabadon álló Mészárosnak, ki mintegy

20 méterről kapásból a jobb felső sarokba küldi a labdát.

Ritkán látott szép gól volt. 4:1. A temeriniak a negyedik gól után sem adják fel a küzdelmet és nagyon szépen játszanak továbbra is a mezőnyben, de nincs gólképes csatárjuk, lövést nem igen adnak kapura, amiben a kitűnően működő Szélinger-Ivánfi háttérpárna is nagy része van, mert mindent rombol. Kitiunik Pataki is nagyszerű fejjátékával, minden labdát elfejel az ellenfél elől. A 34 percben ismét gól helyzet alakul ki a vendégek kapuja előtt, Leszmeiszter jó beadását Kovács elhibázza. A zombori csapat továbbra is többet támad, s még négy sarokrugást ér el. A 42 percben 20 méterről szabadrugás a temeriniak ellen, azonban Szélinger erősen a kapu fölé küldi a labdát.

A zombori csapat végre magára talált és nagyon szép élvezetes és főleg eredményes játékot nyújtott. Minden egyes ember nagy lelkesedéssel játszott. A csatársor is meglepően jól működött Huber vezetésével, s főleg ennek tulajdonítható a győzelem.

A temerini csapat a mezőnyben szépen játszott és gyorsaság tekintetében felülmúlták ellenfeleket.

Kár, hogy a csapatban nincs egy erőlyes középcsatár, amilyen Toldi volt, akit a vezetőség 2000 pengőért eladott az UAC-nak.

A vezetőségnek ezen eljárása elkedvetlenítette a többi játékost és ennek tulajdonítható az, hogy a TTC, mely az ősszel oly szépen szerepelt, most egyik mérkőzését a másik után elveszti. Toldi távozásával Sörös sem tud érvényesülni, s úgy látszik ő is elfogja hagyni a csapatot, ami pótolhatatlan veszteséget jelentene a csapatnak.

Gyönyörű játék után nagy győzelmet aralt Bezdán a zombori MOVE felett

BSE - ZTK MOVE 5:0 (3:0)

A zombori MOVE vasárnap Bezdánban játszott. Rossz napot fogott ki, mert ellenfele nagyszerű formában volt és a szó legszorosabb értelmében lehengette.

A két csapat a bíró szipelére a következő felállításban állt ki a mezőnyre:

BSE: Vukovics IV., Vukovics II., Kiss I., Trész, Matheisz, Vukovics III., Odry, Kiss II., Kovács, Horváth III., Bódy.

ZTK: Mrvcisin, Ujházi, Mócs, Gunic, Kányó, Mészáros, Stalter, Weisz, Kühn, Dombovics, Szél.

A ZTK kezd, de azonnal a BSE veszi át a vezetést. A második percben Horváth I. Bódyt ad

ja át a labdát, aki védhetetlen gólt lö. A negyedik percben Odry beadását Mrvcisin fogni akarja, de Bódy kifejeli a kezéből, a labda a hálóba köt ki. 2:0 Állandó bezdáni fölény alakul ki. A 21 percben Horváth III. és Bódy összjátékából megszületik a harmadik gól is.

A ZTK ezután teljesen összeroppant. A szünet után állandó a bezdáni fölény és Bódy, valamint Kovács eredményes.

Zombori MTE—Bajai MTE 4:2 (2:1)

I. osztályú kerületi bajnoki mérkőzés. A jobb zombori csapat megérdemelten vitte el a két pontot.

Jobban megy a labda, mint az aktakezelés

OTI—Városláza 2:2 (1:0)

A nagy érdeklődéssel várt »aktacsata« eldöntetlen eredményt hozott. A közönség legnagyobb meglepetésére a várt »kabaré« mérkőzés helyett egy elég jó labdarugó mérkőzést látott, s időnként oly szép labdakezelést mutattak a régi labdarugó nagyságok, mintha komoly mérkőzésről volna szó. Igaz, hogy voltak igen sűrűn olyan események is a pályán, amelyek derűtséget váltottak ki a nézők között. Az elején még mozogtak is valahogy, de később egyesek már alig emelték lábukat. Az OTI-ban a belső hármast tünt ki, s Vermes első gója akármelyik zombori csatárnak is dicsőségére vált volna. Ugyancsa szép gólt rugott Lehnert szabadrugásból, amivel megszerezte a városnak a vezetést, de az öröm nem tartott soká, mert Horváth kiegyenlített. Városláza nagy győzelemre várt, kinn volt a pályán az egész számvevőség az összes számoló gépekkel, de sajnos nem vették őket igénybe, mivel csak kettőig kellett számolni. Benyács is hiba hozott ki két iv papírost, nem került rá sor, hogy teleírja, nem volt oly sok gól, amit nem lehetett volna fejben tartani. A Városláza csapatában a legnagyobb »sikert« a népszerű Khün Szepi érte el. Háromszor rugott a labdába és mind a háromszor el is találta! A két tábor szurkolói nagyon buzditották játékosait válogatott bemozdásokkal. Sokszor lehetett hallani: »add már tovább, ez nem akta« és hasonlókat.

A mérkőzés után mind a két fél tele volt panasszal. Mind a játékvezetőt okolják, hogy elvette tőlük a győzelmet. Az OTIsták azt mondják, hogy a játékvezető nem akadályozta meg az ellenfelet abban, hogy elvegyék tőlük a labdát. A városláziak meg állandóan tizenegyest reklamáltak, de azért titokban örültek, hogy nem volt egy sem, mert kérdés, elrugták volna-e a labdát a kapuig. Tizenegy méter elég tekintélyes távolság!

SZEGED NAGY GYŐZELME SZABADKÁN

UTC—MOVE 6:2 (2:1)

Az UTC vasárnap Szabadkán játszott és otthonában győzte le a MOVE-t, amely gyengén játszott.

ELDÖNTETLEN EREDMÉNY BAJÁN

TISE—Bácska 1:1 (0:0)

Az első félidőben egyenlő ellenfelek küzdöttek. A bajai csapat gyors lefutásokkal igyekezett ellenfele kapuja elé férközni. A szünet után, az 5 percben Bácska gólt ért el. A 40 percben Suhajda kiegyenlített. A bajai csapat rossz csatársora az oka annak, hogy a hazai csapat nem aratott győzelmet.

Bácsalmási MOVE—UVAK 2:2 (1:0)

NB II. EREDMÉNYEK

KAPOSVÁR

Rákóczi—Óbecsei Boeska 2:0 (2:0)

ZENTA

Zentai AK—Makói VSE 1:1 (0:0)

UJVERBÁSZ

Szegedi TK—Ujverbázi CSE 4:1 (1:0)

SZEGED

SzVSE—Pécs 2:0 (1:0)

SZABADKA

SzVAK—Kábelgyár 2:0 (1:0)

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

HTBE—Goldberger SE 2:0 (2:0)

AZ NB I. NYOLCADIK FORDULÓJÁNAK

EREDMÉNYEI

Nagyvárad—Csepel 4:3 (2:2)

Vasas—Ferencváros 3:2 (3:2)

Gamma—Elektromos 1:1 (1:0)

Szeged—Szolnok 4:3 (3:0)

Ujpest—Ujvidék 1:0 (1:0)

Haladás—DiMAVÁG 1:1 (1:0)

Kolozsvár—SalBTC 3:1 (1:0)

Kispest—Törekvés 3:0 (2:0)

Az NB I. táblázata a vasárnapi forduló után a következőképpen alakult: 1) Csepel 34, 2) Nagyvárad 32, 3) Gamma 30, 4) Ferencváros 28, 5) Vasas 27, 6) SalBTC 26, 7) Szolnok 24, 8) Ujpest 24, 9) Kispest, 10) Ujvidék 20, 11) DiMAVÁG 20, 12) Haladás 19, 13) Elektromos 18, 14) Törekvés 16, 15) Kolozsvár 15, 16) Szeged 15 ponttal.

Kisköszegi Leventék—BSE II 3:1 (1:1). A bezdáni csapat szép játékkal tünt ki, a kisköszegiek azonban lelkesedéssel játszottak és megérdemelték a győzelmet.

KÖNYV

Ligeti Ernő:

Noé galambja

Erdélyország Tündérország. Természeti kincsekkel is elhalmozta a Gondviselés, de még inkább kiváló emberekkel, akik ezt a kicsike darab véráztatta földet, marakodó nagyhatalmak közé préselődött tenyérnyi országot boldoggá művelték, sokszor még hatalmassá is tudták tenni.

Bethlen Miklós, Ligeti Ernő regényes korrajzának hőse a magyar irodalomnak, történelemnek egyik legérdekesebb, legvonzóbb alakja. A XVII. század második felében és a XVIII. század elején élt. Emlékíratok Erdély történetének, a magyar multnak egyik legérdekesebb, legszínesebb iársos emléke. Aki ez a memoiret írta: avval mindenki szeretne megismerkedni. Az olvasó hálás Ligeti Ernőnek, aki elénk tárja Bethlen Miklósnak és nagy kortársának Teleki Mihálynak érdekes, eseményekben olyan nagyon gazdag életét. Érdekes a koruk is, érdekes életüknek változó színtere. Ligeti Ernő az újságíró szemével látott meg hőseinek életében mindent, ami az utókort csak érdekelheti és a hivatott íróművész biztos kezével állítja elénk a kort: a jelentékeny emberek egész arcképcsarnokát, Erdély multjának egy napjainkban sokszorosan aktuális korszakát.

A „magyarországi” memoire irodalom aránylag szegény. Erdély sokkal gazdagabb. Erdély az elnyomott anyaország feje fölött sűrű érintkezésben volt a Nyugattal, s többek között a memoire-írás divatját is elhozta Franciaországból. Megbecsülhetetlen kulturális és történelmi kincsekkel köszönhetünk ennek a divatnak. Bethlen Miklós maga is megjárta a nyugati országokat, mielőtt hazája történelmének jelentős tényezőjévé vált. És nemcsak tetteinek emlékét hagyta ránk, hanem nem sajnálta a fáradságot, hogy amit otthon és külső országokban átélt, tapasztalt, látott és cselekedett, megírja mindnyájunk okulására, igaz gyönyörűségére. Ennél az európai-erdélyi magyar urnál méltóbb regényhőst nem is tudunk elképzelni.

Ligeti Ernő könyve méltón sorakozik az Erdélyi Írások eddigi, nagyszerű, komoly értéket jelentő könyvei közé.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet kiadásában jelent meg.

Ahol a szerb partizánok garázdálkodnak

Írta: Dr. von Abercron vezérőrnagy

Az új horvát-szerb határ a Szávától kezdve a Drina folyó mentén halad délnek, majd Bosznia-Hercegovina régi határát követve a katarói öböl felé ér az Adriát. A Karsztok 2000 méterig emelkedő vad hegyláncai húzódnak ezen a vidéken. A tenger felé lépcsőzetesen alacsony hatalmas fennsíkokon itt-ott termékeny, kádszerű medencéket találunk. A nehezen hozzáférhető hegyekbe és barlangokba már a multban is gyakran egész néptörzsek bujtak el, bár a vízkérdés meglehetősen nehézkes. A csapadék ugyanis átszivárog a mészkövön és földalatti utakon folyik el. A vízellátást csak a mesterséges ciszternák tudják biztosítani. A hadvezetés szempontjából jelentős, hogy a karszti tájékon alig van fa. A husról békeidőben a sovány réteken legelő birkák gondoskodtak, de manapság hiába keresne az ember itt levágható állatot. Csekély földművelésről csupán az említett medencékben lehet szó. Ezekben és a hegység délnyugati lejtőjén, valamint a partvidéken dohányt, szőlőt, olajat és fűgét termesztnek. A hercegovinai cigarettadohány hírnevét nem kell hangsúlyozni.

A hadak istene ezen a határmenti vidéken mindig csak átmenetileg szüntette be tevékenységét. Innen indulnak ki a partizánok terror- és rablóhadjárataira. Érdekes, hogy a közlekedési viszonyok eléggé kedveznek nekik. Az Adriai tengerhez a Neretva (Narenta) völgye jelent kijáratot. Vasut és kanyargós ut vezet a partvidékről Mosztáron keresztül egész Szarajevóig. A főhegyláncot a majd ezer méter magas Ivánhágó küzdi le. A rohanó Narenta csak husz kilométerrel torkolata előtt hajózható. Az utóbbi években aránylag sok gondot fordítottak a határvidéken utépítésre. Szarajevótól nyugatra fontos utelágazást létesítettek. Egy ut a Száva völgyébe vezet észak felé, egy másik pedig Szplitbe nyugati irányban. A Karsztokban a csapatok ösvényeken járnak. A máhás állapotoknak meredek oldalakon kell felkapaszkodni. Legjobban félnek az északkeletről támadó száraz-hideg bórától.

A partizán-felkelésekről a legváltozatosabb hírek keltek szárnyra 1942 nyarán. Nemcsak rablóbandák, hanem katonailag szervezett csoportok is nyomultak be Horvátországba. Törzsü-

ket montenegrói csapatok képezik. A legfelső parancsnokságot Draza Mihajlovics szerb ezredes látja el. A partizánok számát még hozzávetőlegesen is nehéz megállapítani. Sötét hatalmak rejtőznek mögöttük: a nemzetközi zsidóság, a londoni jugoszláv emigráns kormány és a kommunista Internacionálé a Szovjetunióban. A moszkvai pénzből felfegyverzett bandák különösen Keletboszniát terrorizálták és a horvát lakosságot a legkegyetlenebb módon mészárolták le, bár a mohamedánok életét sem kímélték. Egyes vidéken az összes férfit, nőt és gyermeket megölték, majd az egész falut felégették.

A partizánok kerülnek a rendes katonasággal való összeütközést. Lehetőleg rejtekből támadnak, a vasutat felrobbantják, a horvátok természet még a szántóföldeken megsemmisítik. Hadi-és propaganda anyagot légiúton kapnak Angliából és Szovjetországból. Röpcéduláik szerint következő célokért harcolnak: a muzulmánok és horvát usztasák kiirtása, az új Jugoszlávia alapítása és egész Bulgária megszállása. Hábar gondosan kidolgozott terv szerint működnek, két részre oszlanak: a nagyszerb és kommunista csoportra. Mindkettő megegyezik abban, hogy az új Horvátország felépítését meg kell akadályozni. Miután nem lebecsülendő vállalkozásról van szó, megfelelő katonai felkészültséggel szállnak vele szembe. Német, olasz és horvát csapatok közös erővel igyekeznek a partizánbandák által megfélemlített területeket megtisztítani.

A hadműveletek nagy része a kopár, nehezen hozzáférhető hegyvidéken játszódik le, ahol a banditáknak nagyszerű alkalom nyílik a védekezésre. Nem tagadható, hogy elkeseredett ellenállást tanúsítanak. Visszavonulásuk útját felgyújtott falvak és templomok jellemzik. A kormány házfalakon kommunista jelszavak ékeltelenkednek mint „Éljen Sztalin!” A hidak szétrombolva, az utak tele akadályokkal. A hegyifészekért folytatott harcban most már a légierő is hatékonyan beavatkozott.

A londoni rádió a partizán bandákat a „szabadság és demokrácia élcsapatának” nevezi. Pedig addig nem lesz nyugalom a Balkánon, amíg ez az országcsoport teljesen meg nem szűnik.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

62

— Dehogy mész! A laikus emberek azt hiszik, hogy a mész romboló hatása, pedig inkább megóvj a testet. Ha én most magát leütném, kedves felügyelő ur és mészben raknám el, akkor két esztendő múlva nagyon szépen magára ismerhetne akárki és engem felakasztanának. Hanem ha ilyen porba tenném... Tudja mi ez? Tri-pheunol. Pár éve össze-vissza, hogy ismerjük ezt a vitriolnál százszorosa erősebb maró savat, ami hat hét alatt elpusztíthat minden állati szövetet, sőt bizonyos fémeket is.

— És én hozzányúltam... — borzongott meg Maitland.

— Most már nyugodtan hozzányúlhat, mert kémiai bomlás ment végbe és merőben ártalmatlan anyaggá lett, miután a bomlás befejeződött.

Maitland bizonyos megkönnyebbüléssel sóhajtott fel. Cicely elbeszélése után már azt kezdte hinni, hogy élete megnagyobb tévedését követelte el.

— És a koponyasérülés, doktor ur? Halálos lehetett.

— Hogyne, hogyne, feltéve, hogy még élő állapotban történt a roncsolás.

— Ezt persze nem tudhatjuk — csóválta a fejét Maitland. — Csak az a furcsa nekem, hogy ilyen tisztán maradtak meg a csontok... Mi lett a ruhákkal? Az a sav a ruhát is elpusztította?

— Attól függ, miből volt a ruha. Ha, mint előbb mondtam, agyonütném magát ezzel a vasruddal és beletenném tri-pheunolba, akkor a csizmájából, a szövetkabátjából, sőt a zsebbevaló

bicskájából sem maradna semmi, ellenben a gyapjumellényéről még mindig ráismernének.

— És ez? — kérdezte Maitland, elővéve a gyűrűt.

— Ez arany. Az aranyra nem hat semmiféle sav. Hol szerezte? Mi? Itt találta? Oh... hm... Maitland, én csak most kezdek rájönni, hogy mi ez... volt valami beszéd... Shirley első felesége...

— Itt fekszik — bölintott Maitland. — Shirley pedig le van tartóztatva.

Yeates doktor összecsiszította a száját.

— Nono! — mondta ijedten. — Hogy az ördög... hogy az ördög... Hallja-e, Maitland, van elég bizonyítékuk? Mert én nem mondtam semmit, ami őt terhelne. Semmi mást nem mondtam, mint hogy itt egy női csontváz fekszik, amelyet feltétlenül tudományosan képzett egyén temetett ide. Két évnél régebbi és négy hónapnál frissebb nem lehet. Személyazonosság megállapítása teljesen lehetetlen. Most már csak az a kérdés, mit szól hozzá a törvényszék, ha a vádlott előadja védekezését? Hátha van a bizonyítékok között rés, ahol kibújhat? De ez utóvégre nem az én dolgom. Hála Istennek, csak orvos vagyok és nem rendőr.

Maitland mosolygott.

— Csak nem sajnálja a gyilkosokat, doktor ur?

— Nem. Aki ilyen gyilkosságra képes volt, annak kötelet a nyakára! Csak hogy bizonyosnak kell lenni benne, hogy ki a gyilkos. Nos,

én megmondtam, amit tudtam, a többi az önök dolga és semmi közöm hozzá. Mosom kezelmet.

— Nagyon okosan teszi, kedves doktor ur — szólalt meg egy hang a háta mögött.

Mind hátranéztek.

A küszöbön, hosszú, poros, utazástól gyűrött köpönyegben, Henderson Ker állott. Elborult arccal, sötét szemmel nézte a szoba közepén fekvő csontvázat.

XXXVIII. FEJEZET.

KER TUDAKOZÓDIK.

— Mr. Ker! — kiáltotta Maitland. — Hogyan került ide?

— Oh, már negyedórja megérkeztem — felelte Ker. — Azóta beszéltem a huggommal, sőt el is vittem magamhoz, a Repps-villába és most jövök onnan újra. Önök tehát letartóztatták Shirleyt?

— Igen. Welneyben van, a rendőrségen.

— Gyors munka, de a látszat minden esetben igazolja.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Minden férget, minden tetvet, á-szulfát sirba fektet. RÉZGALICPÓTLÓ utalványmentes korlátlanul. Suhaida Vitéz utca 15. a-3389-f

Kombinált ebédlöt, vagy kimondott ebédlöt megvételre keresek. Masirevits István. Uiszivác. a-3394-f

GyermekkoCSI, mély, tapétázott, fehér, jó gumikkal eladó. Zsák utca 10. a-3393-f

Keresek megvételre női kerékpárokat. Zombor. Petőfi utca 7. a ház mesternél. a-3392-f

Juhász utca 44 számú ház. nagy telekkel eladó. Esetleg a fél ház is eladó. a-3391-f